Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 12, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЛИПНЯ 1996 р. Ч. 132. РІК CIII.

ПАРЛЯМЕНТ ЗАТВЕРДИВ П. ЛАЗАРЕНКА ПРЕМ'ЄРОМ

П. Лазаренко

Київ. — Павло Лазаренко, який зрезигнував разом з цілим Урядом минулого тижня, 10-го липня став знову прем'єр-міністром і на цей раз його обрала Верховна Рада, згідно з Конституцією.

За постановою проголосували 344 депутати, 22 були проти, а дев'ять утрималися. 17 народних обранців участи в голосуванні не брали.

Президент Леонід Кучма, представивши кандидатуру свого близького політичного союзника П. Лазаренка, закликав депутатів не затягувати формування Уряду, бо це може бути небезпечно.

„Нам треба продемонструвати, що основний закон діє, тим більше, що ситуація в економіці не залишає часу для розміркувань", — сказав Президент.

Закликаючи парлямент підтримати 43-річного П. Лазаренка, який фактично діє як прем'єр-міністер від 28-го травня, Л. Кучма сказав, що прем'єрові було б доцільно виступити у вересні перед депутатами з програмою дій Уряду. На думку Президента, теза цієї програми повинна бути така: „Без введення надзвичайного стану в країні, ввести надзвичайний стан в економіці". Л. Кучма сказав, що програма вимагатиме від усіх гілок влади в Ук-

(Закінчення на стор. 3)

Україна обговорювала співпрацю з „Ваймарським трикутником"

Київ. — Україна вперше брала участь в неформальних консультаціях „Ваймарського трикутника", створеного Францією, Німеччиною і Польщею з метою взаємоспівпраці і взаємодії, поінформувала 9-го липня УНІАР.

Експерти України і об'єднання обговорили на зустрічі, що відбулася в Бонні 4-5-го липня, перспективи розвитку співпраці між Україною і „Ваймарським трикутником", сказав у Києві на пресконференції представник Міністерства Закордонних Справ Ігор Харченко.

За його словами, є зацікавлення з обох боків у співпраці в царині транспорту і культури, а також в гуманітарній сфері.

Чільне місце під час консультацій займало обговорення ініціятиви України щодо створення в Европі зон, вільних від ядерної зброї, сказав представник МЗС. Експерти обмінялися думками щодо випрацювання механізмів здійснення цієї ініціятиви, проте, наголосив І. Харченко, тепер „ще передчасно говорити про форму втілення цієї пропозиції".

Обговорено також внутрішні і міжнародні аспекти діяльности України, нову українську Конституцію, і ситуацію, що заіснувала після президентських виборів у Росії.

Будують пам'ятник на могилі Патріярха Володимира

Київ. — 9-го липня почалося спорудження пам'ятника на могилі Патріярха Володимира, похованого на тролейбусній зупинці біля стін Софійського собору, повідомив на пресконференції Патріярх УПЦ КП Філарет. За його словами, міська адміністрація витратила на пам'ятник 13 блн. карбованців. 14-го липня має відбутися посвячення пам'ятника.

Як відомо, рік тому влада заборонила ховати Патріярха Володимира на території собору, що змусило вірних викопати могилу біля входу.

„Слова, оголені наче до крови..."

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Дивна і нерозгадана доля тих так різних двох осіб, що листовно „перегукувались над безвістю" — це Зіновій Красівський, відомий український політв'язень, і член Міжнародної Амнестії, американка Айріс Акагоші. Читаючи оте листування, що появилося тепер книжкою, за допомогою міжнародного фонду „Відродження" та 11-ої групи Міжнародної Амнестії в Ню Йорку, нам стали вони немов близькі друзі, що мимо-волі відхилили завісу сво-їх найбільш інтимних почувань.

Тому саме і приходили на думку слова з однієї поезії З. Красівського, яка починається стро-фою: „У листі твоєму, кохана, слова,/ Оголені наче до крови. /Я бачу, як пухне твоя голова / Від болю у кожному слові."

Я. Зелтман і д-р А. Процик в редакції „Свободи".

Тим дивним листуванням, що натрапляло ще і на мовні труднощі тому, що А. Акагоші не знала української мови, а З. Красівський англійської, вони так себе розуміли, стільки у обоїх було теплоти, любови, відчуття, що прямо читаючи стає вам ніяково, чи маєте право так заглянути у душу двох осіб, яких зв'я-

(Закінчення на стор. 3)

Недержавна освіта зазнає утисків

Київ (УНІАР). — Ініціятивна група громадян, яка започаткувала створення фонду "Рівні можливості для чесного підприємництва", рішуче протестує проти намірів Уряду зліквідувати всі недержавні навчальні заклади медичного та юридичного профілю.

Підставою для протестів став лист Президента України Леоніда Кучми прем'єр-міністрові Павлові Лазаренкові, в якому пропонується припинити підготову студентів за спеціялізацією медиків і правознавців у закладах "інших (недержавних) форм власности". Всі ці заклади мають бути закриті або ж перетворені, за їхнім бажанням, на структурні підрозділи державних вузів.

Формальним приводом для такого рішення є справді низька якість підготови фахівців у багатьох новостворених приватних закладах, котрі більше дбають про заробітчання грошей і покладають штампування дипломів, аніж про сумлінне викладання. Але боротьба з шахраями не повинна перетворюватись на боротьбу з усією системою приватного навчання загалом, оскільки це приведе до відродження монополізму, зниження якости викладання та ще більшого розгулу корупції. Адже невипадково, зазначають автори протесту, що під забороню приватного викладання потрапляють передусім ті спеціяльності, котрі у державних вузах "коштують" найдорожче і вступити на які без хабаря практично наможливо.

Пляни руху

Київ (УНІАР). — Центральний провід Народного руху України оголосив, що партія і далі дотримуватиметься стратегії і тактики, визначених програмними документами.

Хоча конституційний процес у політичному та правному аспекті закінчився, в економіці цей процес ще тільки починає розвиватися. Відкрився шлях до виконання економічної програми Руху. Вона передбачає сприяння ухваленню законів щодо приватизації банківської та кредитної систем, податкової і бюджетної політики. Важливо також змінити виборчу систему та структурну перебудову місцевих органів влади. Провід Руху вважає, що без адміністративної реформи взагалі неможливе повноцінне впровадження в життя Конституції України. Конституційне будівництво показало, що у Верховній Раді можливе ситуаційне утворення парляментарної більшости, однак праця законодавчого органу буде стабільною й ефективною тільки, коли буде стійка більшість. Тому Рух уже сьогодні пропонує готуватися до формування широкої передвиборчої коаліції. Можливими партнерами Руху керівники партії вважають Народно-Демократичну і Ліберальну партії.

Індонезія і Україна домовляються про космічну співпрацю

Київ. — Аерокосмічна галузь і судноплавство мають перспективні напрямки співпраці між Україною та Індонезією, сказав Президент Леонід Кучма на зустрічі з міністром оборони Індонезії Еді Судраджадом, що відвідував українську столицю.

Перед тим Е. Судраджат зустрічався з прем'єр-міністром П. Лазаренком, з яким теж обговорено ракетно-космічне співробітництво.

Міністер закордонних справ Геннадій Удовенко оцінив візиту індонезійської делегації як ще один крок на шляху зміцнення контактів між двома країнами.

Розвивають виробництво алюмінію

Київ(УНІАР). — Програму розвитку виробництва алюмінію у 1996—2000 роках обговорено на нараді в Кабінеті Міністрів під головуванням віцепрем'єр-міністра України Анатолія Кінаха.

Міністер промисловости Валерій Мазур у своєму виступі відзначив, що виробництво алюмінію в Україні занепало, хоча ним займаються кілька підприємств: Миколаївський глиноземний завод, потужністю 100,000 тонн алюмінію і сплавів на рік; Бровarський завод алюмінієвих будівельних конструкцій, потужність 15,000 тонн виробів на рік та підприємства вторинної металургії алюмінію — спільне підприємство "Інтерсплав" у Свердловську на Луганщині; СП "Укрчормет" у Харкові; СП "Обімет" в Одесі загальною потужністю 160,000 тонн вторинних алюмінієвих сплавів на рік. Цього року передбачається збільшити виробництво на Запорізькому заводі на 15,000 тонн, на Броварському — на 8,000 тонн та відкрити алюмінієвий цех на Дніпропетровському заводі "Південчормет", потужністю 2,000 тонн на рік.

Учасники наради зазначили, що за умови придбання імпортного устаткування, виробництво алюмінію можна значно збільшити і збувати його російським покупцям.

А. Кваснєвський відвідав Вашінгтон

Вашінтон. — У Білому Домі відбулися переговори президента ЗСА Билла Клінтона з президентом Польщі Александром Кваснєвським.

Напередодні візити до З'єднаних Стейтів Америки польський керівник дав до зрозуміння, що його головною ціллю є заручитися підтримкою у справі найшвидшого приєднання Польщі до Північно-атлантичного оборонного союзу і навіть визначити дату цієї преважливої для Польщі події. Під час переговорів президент Б. Клінтон запевнив А. Кваснєвського в тому, що Польща буде серед перших країн, прийнятих до НАТО, однак разом з тим відмовився обіцяти щось певне щодо точного часу цієї акції. Б. Клінтон похвалив поляків за активне проведення радикальних економічних реформ, підкресливши, що „Польща готова і здатна вступати до НАТО, як тільки альянс почне приймати нових членів".

До початку зустрічі з А. Кваснєвським президент Б. Клінтон сказав у розмові з журналістами, що збільшення кількости членів НАТО відбудеться всупереч будь-яким запереченням з боку Росії. „Ми не маємо сумнівів, що НАТО розвиватиметься і що цей процес дасть добрі вислiди",—запевнив американський керівник.

Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКеррі повідомив, що американський і польський президенти обговорювали також результати недавніх президентських виборів у Росії і прийшли до спільного висновку, що „розвиток демократії в цій країні служить інтересам усіх европейців і так само інтересам З'єднаних Стейтів Америки".

В рамках цієї ж візити А. Кваснєвський мав зустріч зі секретарем Департаменту оборони Віллямом Перрі. Мова йшла про можливий закуп Польщею американських літаків-винищувачів Ф-16 та Ф-18.

Р. Ламм пропонує свою кандидатуру на президента ЗСА

Денвер, Кольо. — Тут у вівторок, 9-го липня, Ричард Ламм, колишній трикратний демократичний губернатор стейту Кольорадо, проголосив, що пропонуватиме свою кандидатуру на президента ЗСА у цьогорічних виборах від недавно зформованої Реформістської партії Росса Перо.

У своїй промові в Денверському університеті, де Р. Ламм від часу залишення державної служби керує Інститутом громадської політики і сучасних спірних питань, він, пропонуючи свою кандидатуру, відразу накреслив загальний напрямок своєї політики. Одним із перших ним кинених кличів це „Америка мусить запитати себе не що вона хоче, але на що вона може собі дозволити".

Крім того, він підкреслив, що пропонувати свою кандидатуру його спонукало усвідомлення того, що З'єднані Стейти Америки в майбутньому потребують не тільки нового Президента, але в першу чергу "ціле десятиліття оновлень і реформ". Він уважає, що потрібно цілу декаду для того, щоб збалянсувати державний бюджет, зменшити чи елімінувати торговельний дефіцит, такий сам протяг часу треба та-кож і для поліпшення державних установ, які почали б правильно функціонувати.

Десять років потрібно для того, щоб відновити почуття відповідальности, а не толерувати поблажливість як всенародну чесноту, а десять років для того, щоб політику та Уряд Америки знову віддати народові.

Аналітики уважають, що коли кандидатури Р. Ламма прийме Реформістська партія на своїй конвенції, котру заплянована відбути від 11-го до 17-го серпня.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КАРА ЗА ЯДЕРНЕ ЗАБРУДНЕННЯ — 5,000 ПЛАТЕНЬ

КИЇВ. — З підприємств, які порушують безпеку при використанні ядерної енергії, тепер стягатимуть кару в розмірі 5,000 неоподаткованих мінімальних платень українських громадян. Саме таку підставову величину кари встановив Уряд. Мінімальна заробітна платня в Україні становить тепер біля 5 млн. карбованців. Кари накладаються на ті підприємства, які, порушуючи норми безпеки, завдають шкоди здоров'ю людей чи довкіллю. Розмір кари може мінятися залежно від виду і тривалости діяльности, у якій виявлено порушення.

ЗРОСТАЄ ТОРГІВЛЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

КИЇВ. — Заступник голови Української фондової біржі Володимир Одінцов повідомив, що обсяги купівлі-продажу цінних паперів на УФБ зросли в п'ять разів і становили за перше півріччя цього року 1,374 блн. карб. (7 млн. дол.). Причиною такого зростання він вважає досконалення приватизаційного законодавства, зокрема торішній указ Президента про участь УФБ у приватизації. Водночас В. Одінцов переконаний, що біржа запрацювала б жвавіше й ефективніше, коли б закон про банкротство, який залишається покищо на папері, почав нарешті по-справжньому діяти.

ГОТУЄТЬСЯ УНІКАЛЬНЕ ВИДАННЯ

КИЇВ. — Унікальний "Словник співаків України" побачить незабаром світ у київському Видавництві "Рада". Його упорядником є Іван Лисенко, філолог за фахом, працівник видавництва "Українська енциклопедія", котрий самотужки здобув музичну освіту й поклав на збирання необхідних для словника матеріялів понад три десятиліття. Книга складається з 1,200 статей — про оперних, концертно-камерних співаків та про виконавців народних пісень. За межами дослідження лишилися естрадні співаки, солісти оперети, бандуристи. Обмежені відомості про українських співаків, що працювали за кордоном, — оскільки автор не мав змоги працювати в чужих архівах. Хоч, за його даними, таких співаків було понад 300. Та все одно, книга нараховує 500 сторінок, містить бібліографію й чимало ілюстрацій, зокрема рідкісних. Цікаво, що книга вже двічі готувалася до друку і двічі була знята з виробництва у Видавництві "Музична Україна". Вперше це сталося 1972 року з політичних причин, вдруге — 1992 року з причин економічних.

МАЛА ПРИВАТИЗАЦІЯ ЗАВЕРШУЄТЬСЯ, ПОЧИНАЄТЬСЯ ВЕЛИКА

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України готує документи для приватизації великих державних підприємств. Пакет акцій, виставлений на продаж, становитиме 80 відсотків від статутного фонду. Уряд сподівається таким чином поповнити державний бюджет та залучити стратегічних інвесторів. Передбачено, що 50 відс. прибутку від продажу акцій піде у державну скарбницю, 40 відс. — у місцеві бюджети, 7 відс.. — у фонд приватизації і 3 відс. — на виготовлення та продаж акцій.

УКРАЇНСЬКИЙ ДВИГУН МОЖЕ СТАТИ ЯПОНСЬКИМ

МАКІЇВКА. — Акціонерне товариство "Інженер" створило новий двигун внутрішнього згоряння. Завдяки двом запатентованим технологічним новинкам, двигун на третину легший і у півтора рази потужніший за своїх попередників. Він здатен споживати бензину будь-якої марки, при чому паливо згоряє повністю. Винахідники, однак, не мають грошей на виготовлення експериментального зразка, який мав би коштувати кілька десятків тисяч дол. Скоріш за все з винаходу скористають чужинці — японська фірма "Сузукі моторс" уже запропонувала конструкторам свою ціну.

УКРАЇНА МАТИМЕ СВОЇ "МАКДОНАЛДСИ"

КИЇВ. — Одна з найбільших фірм світу "Макдоналдс" має намір відразу сім своїх ресторанів у найближчим часом відразу сім своїх ресторанів в українській столиці. Перший "Макдоналдс" у колишньому СССР з'явився десять років тому у Москві й одразу став місцем паломництва тисяч російських провінціялів, затьмаривши для них своєю популярністю мавзолей Леніна. Відтоді російські "Макдоналдс" є об'єктом гострих політичних дискусій, інспірованих місцевими комуністами й націоналістами. Українські політичні партії покищо не висловили свого ставлення до "макдоналдізації" України.

ЗАМІСТЬ ЛІТНІХ ВАКАЦІЙ ПРОПОНУЮТЬ ЗИМОВІ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Адміністрація кількох районів Криму звернулася до Міністерства Освіти автономної республіки за дозволом розпочати навчальний рік не з 1-го вересня, як звичайно, а з 1-го серпня. Мета цього нововведення — зробити взимку довші вакації й заощадити таким чином на опалюванні шкільних приміщень. Заступник міністра освіти Володимир Каврайський повідомив, що його відомство не опонує проти таких змін не лише у школах, а й у професійно-технічних училищах. Не виключено, що цей кримських досвід буде поширено на всю Україну.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ЧОТИРИМІСЯЧНОЇ наполегливости зі сторони демократів, у вівторок, 9—го липня, Сенат голосами 74 до 24 схвалив законопроєкт, яким підвищується мінімальну ставку годинної заробітної платні до 5.15 дол. з існуючої ставки 4.25 дол. Схваленням цього законопроєкту майже заповнено 90- центову підвишку для більше, як 10 млн. американців. Цікавим було те, що відкинено рекомендовані республіканцями поправки до цього законопроєкту, де пропонувалося звільнити малі фірми з підвищення годинної заробітної платні — тут навіть п'ятьох республіканців, включно з нюйоркським сенатором Алфонсом Д'Амато, прилучилися до всіх 47 демократів. Таку ж підвишку ще в травні схвалено у Палаті Репрезентантів голосами 281 до 144.

У СВІТІ

В СЕУЛІ, столиці Південної Кореї, заарештовано професора історії місцевого університету Мохаммеда Кансо, який є громадянином Філіппін. Його звинувачують у шпигунстві на користь комуністичної Північної Кореї. М. Кансо затримали у той момент, коли він відсилав факсимільним зв'язком до Піонгянгу таємну інформацію, що стосувалася розміщення військових гелікоптерів, недавно куплених у З'єднаних Стейтах Америки. Південнокорейська розвідка має докази, що від березня до червня цього року М. Кансо щонайменше п'ять разів передавав своєму північнокорейському керівництву державні таємниці Південної Кореї. В Сеулі здогадуються, що професора завербували у лютому цього року в Шангаї, де він брав участь у міжнародному науковому симпозіюмі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Мовні проблеми в Україні та світі

Суперечки навколо питання про державну мову виникають у різних державах. В Україні це питання стоїть надзвичайно гостро ще від давніх часів, коли російські царі забороняли вживання "малоросійського наречія" не лише в державних установах, але й у церквах. Але найважче стало за часів комуністичного володарювання, бо кремлівські лідери надзвичайно підступні, а совєтська конституція була дуже фальшива. Вона передбачала, що кожна республіка СССР має право навчати дітей і вживати в державних установах мову місцевого населення, але насправді секретними наказами з Кремля на територіях усіх республік діловодство і навчання було переведено на російську мову, а громадян, які продовжували спілкуватися національною мовою, звинувачували в "буржуазному націоналізмі" та спроваджували до тюрем і концтаборів. Любити, збагачувати мистецькими творами та прославляти можна було тільки російську мову й культуру. Всі ці судові розправи здійснювалися таємно, отож люди, які вживали російську мову, навіть не здогадувалися, що, під приводом "шпигунства", "зґвалтування" та інших кримінальних злочинів до тюрем спроваджувалося сотні людей, які насправді ніколи тих злочинів не скоювали, а лише намагалися зберегти рідну мову й культуру.

Перебуваючи в ізоляції від усього світу та під невсипущим наглядом КҐБ, громадяни довіряли конституції. На волі залишилося не так багато таких, хто задумувався і розумів право кожного народу захищати національну мову. Наприклад, в Ізраїлі, куди з'їхалися люди з різних країн світу, державною мовою є іврит. У ЗСА обов'язковість вживання в державних установах виключно англійської мови затверджено законами 23-ох стейтів і 40 міст. Сьогодні тут на пропозицію республіканців у сенаті та конгресі розглядається питання про затвердження англійської мови державною в усіх стейтах, в тому числі й на Алясці. На думку республіканців, "етнічний сепаратизм підриває національну єдність". І з ними важко не погодитися. Прикладом цього може бути не лише Україна чи інші пісчясовєтські держави, а й канадський Квебек, який фактично бореться за створення держави в державі.

У Франції обов'язкове вживання французької мови в діловодстві, навчальних закладах та в установах узаконено королем Франциском І ще 1539 року. Відтоді французька мова витіснила латину, світська влада відібрала в церковної ієрархії монополію на знання і у Франції почався процес творення літературної наукової та адміністративної національної мови. Французькі закони передбачають, що всі державні документи і службові угоди та контракти в будь-якому реґіоні Франції повинні писатися виключно французькою мовою, інакше вони не будуть зареєстровані. Рішення суду, записані іншою мовою, не визнаються дійсними, а урядовців, які вживатимуть чужу мову очікує засудження на шість місяців ув'язнення та позбавлення права займати керівні та службові посади. У законодавстві сказано, що "французька мова — єдина, що вживається в школі" і що "ніхто не може прийняти громадянства без достатнього знання французької мови". Закон про мову у Франції перглядався у 1635, 1793,1794, 1882, 1887, 1972, 1975, 1992 і 1993 роках і кожного разу він підтверджував і зміцнював становище національної мови та захищав її від засмічення англо-американськими та іншомовними словами.

Натомість в Україні чимало людей різних національностей, вихованих в любові до всього російського, і далі не бажають вірити, що українську мову загнано в куток не тому, що вона гірша, а виключно з метою збереження "великої і неділимої російської імперії", "імперії зла", останньої імперії такого маштабу на планеті.

Багато таких російських патріотів виявилося і в українському парляменті. На щастя, перемога була не на їхньому боці і українська мова стала єдиною державною мовою, затвердженою в Конституції України. Хоча в Криму, Одесі, на Донбасі та інших місцевостях великого скупчення людей російської чи інших національностей, поряд з державною, дозволяється вживати і мову місцевого населення. В Україні нікому не забороняється навчати своїх дітей рідної мови і нікого за це не судять, як то робилося в СССР.

Микола Руденко

В КООРДИНАТАХ ВІЧНОСТИ

I

Як правило, я надсилаю до „Свободи" черговий огляд подій за місяць не пізніше 1-2 числа наступного місяця, не дозволяючи собі спізнюватись і на кілька днів. Та цього разу довелося відступити від правила — цілком свідомо я затримався на цілий тиждень. Ні, не моя тут провина — дві грандіозні події, що за своїм значенням дорівнюють двом всенародним революціям у найбільших европейських країнах, стосовно календарних координатів обрали самісінький кінець червня (перша подія) і початок липня (друга подія). Я почну з другої, що сталася в Росії 3-го липня.

Вибори і Конституція

Читач уже збагнув, що я маю на увазі президентські вибори в Російській Федерації. Обирався не просто президент — обирався соціяльний устрій: тоталітарний режим, якого нещодавно позбулися, чи могода, ще незміцніла демократія, що має прилучити російський народ до світової цивілізації. Перша тура виборів показала: шанси в Бориса Єльцина і Геннадія Зюганова майже рівні — Єльцин набрав близько 34% голосів, а Зюганов — близько 32%. Хто з них переможе в другій турі? Доля земного людства опиралася на оті 2%, на які Єльцин випередив Зюганова. І це не гіпербола — це саме так, буквально так. Варто уявити, що мало б статися з Росією, яка розляглася на два земних материки — уявити реально, без перебільшень — і ми знов опинимося в ядучій атмосфері холодної війни, на ядерних арсеналах, котрі здатні за півгодини зробити нашу планету навіки мертвою.

Справа ускладнювалася тим, що колишній демократ Єльцин перед початком виборів мав мало не нульовий рейтинг. Тут винні і його пиятика, й безглузда війна в Чечні, й довгі місяці бездіяльности, коли він перебував у лікарні або на відпочинку. Та й єльцинський спосіб управління державою назвати демократичним можна лише умовно. І все ж існують економічні реформи, свобода слова, страйків і демонстрацій. Почала широко з'являтися приватна власність на засоби виробництва. Прихід до влади комуністів ліквідував би й ці фундаментальні здобутки росіян — то була б світова катастрофа. Треба віддати належне Єльцинові та його апаратові: ціною нелюдських зусиль впродовж двох місяців він зумів повернути рейтинг, який втрачав роками. Повернув лише такою мірою, аби наздогнати Зюганова. Отож вони й опинилися в першому турі майже на одному рівні.

Я пишу ці рядки о 4-ій годині ночі 4-го липня. Уже відомо, що переміг Єльцин, хоч остаточних підрахунків іще немає. Попередні підрахунки свідчать: переміг Єльцин з відривом від Зюганова на 14% голосів, котрі привів до нього генерал О. Лебедь. Саме стільки голосів набрав Лебедь у першому турі — він виявився третім. У Лебедя був час запевнити свій електорат, що він тепер посідає друге місце в державі — після Єльцина. Його симпатики повірили в ці запевнення й віддали свої голоси Єльцинові. Отже виходить, що Лебедь врятував Росію. Та й не тільки Росію. Хто ж він такий?

Лебедь злетів у політичне небо, мов яскрава ракета, котру випустили з темних кущів. Він виявився вельми охочим до всіляких інтерв'ю та пресконференцій і вже встиг наговорити сім мішків гречаної вовни. А, може, це так було заплановано, якщо не ним самим, то апаратом Єльцина? Лебедь уміє викликати симпатію народу якщо не мудрістю політика (політик з нього ніякий), то богатирською статурою, громовим голосом і приперченим лексиконом. Потенційно він годиться на народного героя, та чи не вироситься в гоголівського Хлєстакова? Не хочу аналізувати його численних заяв, котрі вже викликали невдоволення в світі — можливо, що лишень популістський ефєрвєрк, котрий спрацював якнайліпше. Хочеться вірити, що Лебедь трохи відшліфується і стане державною людиною. А покищо він загрожує стати іще однією болячкою Єльцина.

Тепер повернемося трохи назад. 28-го червня в Україні сталася велика, справді історична й до того ж вельми радісна несподіванка: Верховна Рада прийняла Конституцію України. Щоб зрозуміти, чому ця доволі природна й давно очікувана подія виявилася несподіваною, треба знати, яка шалена боротьба точилася довкола прийняття Конституції. Працю над нею розпочато років зо три тому — тобто іще тією Верховною Радою, котра була обрана за часів М. Горбачова. Уже не всі пам'ятають, що її обрано напівдемократично — і все ж навіть горбачовської напівдемократії вистачило, аби створити законодавчий орган, котрий проголосить незалежність України. З цього видно, якою штучною спорудою був СССР. Він міг триматися лише на багнетах і концтаборах.

Сьогодні ми з пістизмом пригадуємо цю Верховну Раду — наступна виявилася набагато гіршою, хоч і обрана в умовах державної незалежности. Я вже не раз про це писав, повторюватися не хочеться. Тут вся справа в тому, що комуністи другої Верховної Ради (а точніше першої, котра обрана за часів незалежности) якісно відмінні від комуністів-горбачовців. Так, скажімо, це саме комуністи-горбачовці прийняли закон про державну мову такий, що він і сьогодні декому видається надто крутим — в розумінні переходу державних та навчальних установ на українську мову. На жаль, безмір свободи в незалежній Україні, аж до анархії, прислужився новітній генерації комуністів — людям, які спритно експлуатують комуністичні ідеї заради відродження російської імперії. Здебільшого це доволі нахабні, безчесні й абсолютно цинічні істоти, для яких не існує нічого святого.

„Нові" комуністи

Саме такі комуністи й заполонили Верховну Раду, котра діє й сьогодні. Горбачовці типу Івана Плюща відійшли в тінь, на авансцені опинилися далеко не безкорисливі люди типу О. Ткаченка й П. Симоненка. На жаль, саме в цей бік тягнеться й Голова Верховної Ради О. Мороз. Та й не просто тягнеться, а фактично диригує цією вельми непривабливою оркестрою.

Вся ця доволі чисельна братія заповзялася будь-якою ціною зірвати конституційний процес, перетворити його на конвеєр абсурду, брутальних сутичок аж до мордобою та непристойного блазнювання. Чим, як не блазнюванням були намагання комуністів винести на обговорення Верховної Ради проєкт конституції УССР? Адже ж у самій цій абревіятурі малося на увазі й відродження Совєтського Союзу, і водночас входження в нього України — абревіятурі цинічно-рабській, ненависній кожному українському патріотові. Мороз і Ткаченко, головуючи на сесіях, на одного рухівця випускали на трибуну десяток комуно-шовіністів. З трибуни лунали антиукраїнські заклики, прославлення „прекрасного" минулого.

Все це виповзало на телевізійні екрани, породжуючи в народі чорну безнадію. І справді, хіба ж не ясно, що з таким парляментом не домогтися заможного життя? Народ не просто збайдужів до Верховної Ради, а почав ставитися до неї зневажливо, глумливо.

Думаю, що Президент України також не сподівався, що Конституція України може бути прийнята у Верховній Раді. Він про це говорив не раз і не двічі, покладаючи надію на всенародний референдум. І нарешті 26-го червня Президент видав указ про винесення проєкту Конституції на всенародний референдум, який мав відбутися 25-го вересня 1996 року. В народі це було сприйнято з повним розумінням, бо що ж тут можна вдіяти? І раптом...

Для більшости українських громадян це справді сталося раптом: Конституція України була прийнята через добу після президентського указу про референдум. Подумати тільки: всього лишень через одну добу! З цього факту випливає так багато красномовних висновків, що їх аж ніяк не можна замовчати. Спробую дещо відтворити в діялозі, котрий відбувся під час моїх спілкувань з мешканцями Бородянського району, де я влітку живу. Ось молода жінка везе в роги велосипеда, обвішаного баньками з молоком — правує його дачникам. Вітаюся:

— Добридень, пані Мотре.

Вона примружено сміється, пускаючи очима хитруватих бісиків:

— Яка там з Мотрі може бути пані?

Але помітно, що моє звернення їй подобається.

— Чи знаєте, що сьогодні свято?

— Та знаю. Як почула по радіо, аж присіла з несподіванки. То виходить, Конституція давно була готова. Вони просто дурня клеїли.

(Закінчення буде)

Петро Грицак

180 РОКІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

I

Український народ, обезголовлюваний масакрами з рук усяких наїзників та денаціоналізацією, потрапив у XIX ст. відродитися буквально як та казкова птиця фенікс. Процес цей дивував та одночасно бентежив багатьох наших ворогів, що любили проливати крокодилячі сльози за ніби бідний наш народ, якого на манівці ведуть його провідники, зацікавлені тільки у своїх дрібних амбіціях. Однак дуже очевидний поступ у загальноосвітньому сенсі та політичному розвитку тодішніх галицьких „русинів" привернув позитивну увагу цілого австрійського суспільства та довів до їх остаточної еволюції в „українців". Це сталося всупереч тому, що державна політика й адміністрація тоді були на загал цілковито на стороні поляків. Територія України, знана тоді як Східня Галичина, ще у 1848 р. вважалася країною „тирольців сходу" за їх вірність цісареві, але вже 50 років пізніше стає „українським П'ємонтом", готовим до боротьби за самостійність. Навіть Гітлер, який, проживаючи у Відні в 1905-13 роках, читав місцеві газети та прислухувався до дискусій в австрійському парляменті, не забув „рутенців" (як тоді їх офіційно звали) як групу, яка активно боролася за свої права проти панівних тоді австрійських німців та поляків. Але як до того дійшло?

Відповідь тут, однак, дуже проста: українці після приєднання Галичини до Австрії зараз же взялися до використання всіх можливостей, які запанували при зміні влади, для організації власними силами унікальної системи народної освіти. Це не тільки швидко довело до вироблення нової української розмовної мови, але також до розвитку незалежної української літератури. Головним, однак, досягненням цього процесу було створення унікального, нерозривного зв'язку між українським народом та його інтелігенцією саме в Галичині у XIX ст. Брак такого почування своєрідного духового пов'язання, в більшій чи меншій мірі, відчувається сьогодні дуже дошкульно в інших регіонах України. Цей складний процес, властиво, почався у 1816 році, від заснування дякоучительського інституту при катедрі св. Івана Хрестителя в Перемишлі. Це мало бути місце виховання дяків, які як дякоучителі мали бути основою кадрів учителів сільських парафіяльних шкіл із розмовною українською мовою! Відразу тому спротивилися поляки й подали скаргу до Ватикану, щоб такі школи заборонити, взагалі заперечуючи існування окремої української мови. Школи були, однак, затверджені урядово у 1818 році і проіснували в такій формі до 1867 року, коли були перебрані Крайовим Шкільним Урядом. Так польські перешкоди не потрапили „в зародку" спинити ту акцію. Мережа парафіяльних шкіл виховувала поступово щораз більше освічених галичан, а сам Перемишль став тут свого роду культурно-адміністративним центром, як місто з бібліотеками, німецькою гімназією та двома духовними семінаріями, які (на ті часи) функціонували на рівні університетів. Для українських активностей у Перемишлі давала також поштовх заснована у 1829 році о. І. Могильницьким друкарня, при сильній підтримці з боку єпископа І. Снігурського. Тут, власне, М. Шашкевич видав свою брошуру „Азбука і абецадло" (1836), де виступає проти переходу з кирилиці на латинку, чого тоді поляки домагалися від українців.

(Закінчення буде)

Іван Вакарик

Соняшники біля пам'ятника

Червневе дообіднє сонце зрушило розкішну шовкову позолоть букету соняшників, що склала едмонтонка, відома скрипалька Зоня Лазарович до пам'ятника інтернованим, який примістився при Кесл Мавнтен при шляху 4.4 км на захід від Кесл Джанкшен, в долині Бов Веллі Парквей, біля Банффу, що відомий своїм курортно-туристичним розміщенням у Рокі Мавнтенс, Алберта.

Пам'ятник інтернованим біля Банффу.

Грайливе золото соняшників та золоті написи на плиті зразу переконують, що струнка статуя з благомилосердним, невинним виразом обличчя ще молодого віку українця — це син українського чорнозему.

Історію цього пам'ятника розповів Володимир Довганюк у газеті „The Banff Crag & Canyon" з 12-го червня 1996 року. Під кінець XIX століття Канада приймала численну імміграцію з Европи. В тому часі західня Україна — аж до 1914 року — була частиною Австро-Угорської імперії. Австрійські імперіялісти панували, мадяри розпоряджалися, поляки верховодили, а українці — на рідній землі — двигали ярмо поневолення, яке змусило чимало українців іміґрувати, переважно, в західню Канаду, щоб зажити вільно, вільно, в поті чола трудитись і мозолистими руками розбудовувати нову батьківщину поселення. Під кінець 1913 року українська іміграція в Канаді становила 171,000 осіб.

1914 рік пропам'ятний Першою світовою війною. Канадський прем'єр-міністер Роберт Борден, проти волі британського уряду, наказав безсердно інтернувати 5,000 українців військового віку — поселенців із західної України (Галичини), з австрійськими пашпортами.

На літній час примусової праці 600 українців були загнані до табору, за колючі дроти, під Кесл Мавнтен (кількадесят кроків від місця пам'ятника, про який мова). За щоденну плату 25 центів (яку ніколи їм не виплачували) інтерновані, під пильним оком поліції, на мізерному харчі, рубали, спускали дерева, одинцем і на плечах переносили довженні стовпи, бальки, бруси, використовували здоровенні пні, двигали тяжкі кам'янисті валуни, прокладали шлях, вимощували шляхову прокладку камінням, роздовбували скелі, прокладали мости.

Задавнений слід залишився по таборі під Кесл Мавнтен: вітерець похитує малим іржавим кільцем колючого дроту віддалік розтерзано-прокладеного кам'янистого фундаменту довжезних бараків, а подалі — дві зарослі могилки, дбайливо обкладені гладенькими каменями. Замість хрестів, на могилках ростуть ялички. Могилки мовчать, не промовлять, чиї кості вони оповили своїм лоном. Закряче ворон замість рідного „Вічная пам'ять"!

На зимовий час з-під Кесл Мавнтен інтернованих переводили до старих халуп на Кейв енд Бейсин. Із цього приміщення їх відводили прокладати міст через річку Спрей Ривер, вирубувати й вивозити лід для зимового карнавалу в Банффі, прокладати Банфф Спринґ голф корс для майбутньої розради-прогулянки вельмож.

Начальство Паркс Канада про інтернованих українців спорудило три пропам'ятні пояснювальні таблиці, які приміщено й урочисто відкрито 1-го червня 1996 року у Кейв енд Бейсин, на тому ж місці, де були халупи для інтернованих.

Цитована газета „The Banff Crag & Canyon" подала ще такий окремий причинок до історії пам'ятника: ще в 1980-их роках до тодішнього заступника прем'єр-міністра Дона Мазанковського В. Довганюк апелював у справі інтернованих українців. Апеляція увінчалася тим, що було призначено історика для дослідження справи інтернованих.

Фінансові жертводавці Банффу, Кенммор і Калґарів, а з ними теж і В. Довганюк, хай радіють з завершення діла: пам'ятник стоїть, пригадує відвідувачам безславний наказ Роберта Бордена.

Леся Павлів

Дзвенять літа

Дзвенять літа, як щире слово,
А в клопотах згорають дні...
Останні пелюстки медові
Злітають болем у мені.
Чвалає осінь по отавах,
І втома падає до ніг.
Мозольних рук шаную славу
Й гостинний батьківський поріг.
Свята живучість мого краю —
Зійдуть пагіння молоді!
Зеленим листям зацвітають
Мої надії золоті!

* * *

Здається, ще нічого не зробила —
А діти підросли,
Літа, як та вода, спливли,
І клопоти набрали сили.

„Слова...

(Закінчення зі стор. 1)

зали незрозумілі, нерозгадані й невияснені нитки почувань. Невияснені, бо обоє головні й єдині актори того листування вже не є у живих і може саме цей сумний факт був причиною, що ініціятори видання цієї виїмкової книжки відважилися поставити на друкарський папір такі тонкі почування не боячись, що їх фальшиво зрозуміють, або не відчують глибини їх вияву.

Зворушені до краю прочитаним, ми зраділи особливою можливістю поговорити про цю надзвичайну книжку з двома особами, що стояли цій справі найближче і послухати їхні переживання та почування в часі, коли листування між Айрис а Зіновієм процвітало так сказати на їхніх очах.

— Д-р Анна Процик і Ядя Зелтман, керівник і основоположник Групи Медісон ч. 11, можуть справді найбільше розповісти про історію переписки між Айрис і Зіновієм, що тепер відкрита для усіх охочих її перечитати. Як довідуємося, ця група Міжнародної Амнестії має за собою довгу та щиру спільну працю допомо-ги політичним в'язням різного роду. З українських, першим що підпав під їхню опіку був Віктор Буковський, а відтак Опанас Заливаха. З яким захопленням розповідають наші гості про свою довголітню працю опіки над в'язнями, бож група була зорганізована ще у 1972 році. Згуртувала вона біля 20 членів різних професій, різних народностей, різного походження, які поставили собі одну спільну ціль і її довгими роками виконували.

— А як тепер група працює? — ставимо питання Я. Зелтман.

— На жаль, воно тепер вже трохи інакше. „Колись" — ми були немов одна родина. Раділи кожним успіхом контактів чи помочі в'язням, переживали разом їхні присуди чи заслання. Наші часті зустрічі були просто насичені одним прагненням — допомогти, принести нову добру вістку, перечитати нового листа, чи здобути телефонічне получення. Пригадую, як вчора, перший телефон до психіятричної лікарні, до З. Красівського, в 1977 році. Чи уявляєте, що ми чекали 18 годин на получення і пробували дослівно щопів години „атакувати" совєтські телефоністки? А яка радість була, як ми вкінці получилися із лікарнею. І мусите знати, що від того часу змінилося відношення до в'язня. А тепер наша праця вже немає того теплого, персонального настрою.

— І з вашого вступу до „Перегуку двох над безвістю", знаємо що найбільше листів до Айрис перекладали ви, чи і ви були промотором видання їх книжкою? — питаємо д-р А. Процик.

— Знаєте хіба добре саме зі вступу до збірки листів, як ми, а особливо я, цю переписку, що тривала десять років, переживали. Кожний новий лист від Зіновія мусів бути якнайскорше перелажений і читання їх це було справжнє свято. Відома також трагічна доля, що зустріла цих двоє виїмкових друзів, які ніколи не мали щастя себе побачити чи говорити віч-на-віч. Спершу не стало між живими Айрис, таки у квіті віку і в так короткому часі, а відтак помер ще більше нагло, хоча може сподівано після довгих років тюрми та заслання, З. Красівський. А ще вміжчасі зовсім трагічна загибель дружини Зіновія, Олени Антонів, також мала певний вплив на це надзвичайне листування і тому мені здавалося, що його треба доконче відкрити перед широким колом читачів, бож з нього можуть вони черпати не лише зворушення, але також приклад сили духа і усіх тих ніжних людських почувань, яких тепер така обмаль.

Справді, можна признати д-р А. Процик, що це листування, зібране разом, це немов надзвичайний клейнод, що випромінює красу і силу духа і теплоту людських сердець, яких злучила така незвична химера долі. Може тоді, коли ця переписка проходила, було ще більше добра на світі, а важкі обставини життя в'язнів сумління давали тим, що боролися за їх кращу долю тут на Заході, цю виїмкову наполегливість, ентузіязм, а передусім саме почуття зв'язку з ними, незважаючи на віддаль, перешкоди, різницю соціяльного походження, мови та народности.

Можна хіба заздрити цій групі осіб, що в 70—80-их роках зібралася в 11 групі Міжнародної Амнестії та їх виїмковим переживанням. Сьогодні, як каже Я. Зелтман, група звузилася, як і звузилася її діяльність, хоча у широкому світі далі існують по-літично переслідувані, які потребують інтервенції та опіки. Вона розповідає нам з вологими очами про „ті, давні часи", про приїзд генерала Петра Григоренка саме за станням Міжнародної Амнестії, про в'язнів з інших країн, про часті зустрічі, вичікування листів, про нетерплячість Айрис та вкінці про її смерть. А в чотири роки пізніше така ж вістка про З. Красівського. Коли вона згадує ті моменти, нам здається, що їх розповідає не керівник одної гуманітарної акції, а член родини. То ж дякуємо обом гостям в редакції, які дозволили нам заглянути за рубець інтимної історії дивної родини, що носила ім'я „Група Медісон", та допомогла до виявлення частини її у збірці листування п. з. „Перегук двох над безвістю". Усім, хто хоче пережити наше зворушення радимо замовити збірку, пишучи на адресу: Yadia Zeltman, Madison Avenue Group, 1326 Madison Avenue, New York, N.Y 1018, або купити в одній з українських книгарень Ню Йорку за ціну 10 дол. + 2 дол. на пересилку.

ДО АЛМА-АТИ, столиці Казахстану, прибув з триденною офіційною візитою голова Китайської Народної Республіки Жінґ Земінь. Відбулася його зустріч з казахським президентом Нурсултаном Назарбаєвим. Водночас проходили переговори китайської і казахської делеґацій. Діялог виявив близькість або й цілковите збігання поглядів двох країн щодо всіх обговорюваних питань. Лідери Китаю і Казахстану підписали спільну декляраці, в якій підтвердили готовість „зміцнювати взаємини добросусідства, дружби і співробітництва між обома державами і народами".

Завдання сучасної школи

Сьогодні, коли ми будуємо свою незалежну державу — Україну, ми повинні виховувати нову людину, людину майбутнього. Бо шлях державотворення нелегкий і тернистий. І найбільший подвижник на цьому шляху — людина. Людина з новим мисленням, з глибоко розвиненим почуттям національного патріотизму. Навчити і виховати таку людину — завдання сучасної національної школи. Серед проблем, які одвічно хвилюють педагогів, є одна і дуже складна — знайти і виховати елітарну людину. Україні потрібні розумні, інтелектуальні освічені люди. Наше учительське завдання — виявити елітарного учня серед його ровесників, розвинути його здібності, зформувати бажання вчитися, створити необхідні умови для його самовираження в усіх видах діяльности, які сприяють морально-етичному і естетичному розвиткові, оволодіння основами здорового способу життя.

Освічена і вихована людина — це опора держави. Я вже 30 років працюю в школі. І завжди прагну серед своїх вихованців відшукати найменші прояви таланту і творчо їх розвивати. Адже для побудови міцної і багатої держави нам потрібні люди, у яких добра пам'ять, хороший смак, гостре око, образне мислення. Саме такими я в майбутньому бачу своїх сьогоднішніх школярів. Звичайно, працювати з такими дітьми цікаво, але водночас і дуже складно. Потрібно багато часу, щоб творчо підготуватись до лекцій.

Та чи потрібно вчителеві шикати таких дітей і не шкодувати своїх сил і часу для їх розвитку? Так! Отож шукаймо, розвиваймо, навчаймо і виховуймо еліту — наше прекрасне майбутнє держави.

Користуючись такою нагодою, хочу через вашу газету висловити найщиріші слова подяки від себе особисто і від наших учителів нашим меценатам, які проживають в Америці і першими в історії школи зробили пожертвування на школу у рідних для них селах:

Іванові Каліновичеві і Йосифові Гладунові для школи в с. Манаїв, Василеві Собчакові — для школи в с. Гарбузів. Низький уклін, вам добродії, нехай Господь примножить вам достаток.

Віра Берегуля,
директор Манаївської школи Зборівського району, Тернопільської области, Україна.

В МІСТАХ І СЕЛАХ комуністичної Північної Кореї лютує епідемія холери. Розвідувальні служби Південної Кореї стверджують, що жертвами хвороби вже стали декілька сотень осіб. В останній час холера дійшла до військових формацій. Розповсюдженню епідемії сприяє ослаблення організму більшости північних корейців, які постійно недоїдають. Передусім страждають діти і старші люди. Крім холери, є багато випадків захворювань на тиф і дизентерію. Епідемія вже охопила півкраїни. Південна Корея має намір у зв'язку з цим передати для Пйонґянґу відповідні ліки і медикаменти.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС СТЕЙТУ Ню Джерзі проти стейту Ню Йорк у справі приналежности острова Елліс, що його також називають „Островом сліз", бо там приміщувалися бюра Іміґраційного уряду ЗСА, через систему котрого мусіли пройти всі, які в'їздили до країни через нюйоркську пристань, вкінці опинився у Верховному суді країни. Спеціяльний посередник Пол Вірквіл, який по професії є професором права вислухає претенсій Ню Джерзі, що згаданий острів оригінальною площею трьох акрів та 24 акрами насипного ґрунту, впродовж минулого століття таки належить до Ню Джерзі. Свої рішення П. Вірквіл порекомендує суддям Верховного суду, котрі є тими, що вирішують прикордонні непорозуміння поміж стейтами.

ПІД ЧАС ВІДВІДИН НЮ ЙОРКУ у вівторок, 9-го липня, ген. Колін Повелл, колишній начальник штабу керівників американських збройних сил, знову був змушений відповідати на питання пов'язані з політикою Республіканської партії. Намагаючись всіми способами відхиляти йому немилі питання, він ще раз підтвердив своє попереднє рішення, що не збирається кандидувати на віцепрезидента ЗСА від Республіканської партії у цьогорічних виборах. Одначе він зазначив, що підтримує кандидатуру сенатора Роберта Дола та плянує виступити на конвенції Республіканської партії.

Парлямент...

(Закінчення зі стор. 1)

раїні вжиття важких і непопулярних заходів.

Після Л. Кучми виступив П. Лазаренко, який високо оцінив нову Конституцію і сказав, що завданням Уряду є невідкладно взятися за буденну роботу, щоб наповнити статті основного закону справжнім змістом.

Потім П. Лазаренко зробив аналізу економічного стану в Україні. Найголовнішою турботою Уряду, за його словами, є погашення боргу у заробітній платні, який, як відомо, сягнув 1.4 блн. дол. і викликав серію страйків вчителів, медиків, а тепер і шахтарів.

П. Лазаренко закінчив 1978 року Дніпропетровський Сільсько-Господарський Інститут. Був головою колгоспу на Дніпропетровщині. Від 1992 до 1996 року представляв Президента в Дніпропетровській області. У липні минулого року його призначено головою Дніпропетровської Обласної Державної Адміністрації. Від вересня 1995 року до травня цього року займав пост першого віцепрем'єра України. 28-го травня 1996 року Президент призначив його прем'єр-міністром, усунувши з цього посту Євгена Марчука.

За час свого прем'єрства, П. Лазаренко виявив себе здібним політиком. Головним завданням Уряду він зробив віднайдення шляхів виплати заборгованих платень і наведення порядку в державному бюджеті. Крім того, колишній голова колгоспу висловився за якнайширшу приватизацію землі.

П. Лазаренко змушений був зрезиґнувати минулого тижня разом з усім Урядом, бо Конституція забороняє урядовцям і депутатам займати більш як один пост. Переважна більшість міністрів, включно з П. Лазаренком, були також депутатами парляменту.

Практично раніше невідомий на національному рівні, П. Лазаренко встиг завоювати довір'я в депутатів.

„Інтуїція мені підказує, що ця людина здатна вивести економіку з кризи", — сказав про нього один з керівників фракції Народного Руху України Володимир Ковтунець.

Навіть комуністи дуже не протестували.

„Надавши згоду на призначення Лазаренка прем'єр-міністром ми зберегли спокій в Україні принаймні на два місяці, хоча за міністерські портфелі вся боротьба перед нами", — сказав член фракції комуністів і представник Криму Юрій Мірошниченко.

МОЛОДЬ ПОТРЕБУЄ ПІДТРИМКИ

КИЇВ. — Демократична Партія України закликає Кабінет Міністрів забезпечити українським студентам такі стипендії, які відповідали б прожитковому рівневі. Про це йшлося і на зустрічі за "круглим столом" з питань ролі партій у вирішенні молодечих проблем. Обмін думок з цього приводу організувала ДПУ, запросивши представників Молодого Руху та українського центру "Свобода слова". Учасники зустрічі відзначили, що від економічної кризи найбільше страждають студенти і школярі.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ та ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ на ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(Американський том у двох книгах).

Цей список включає жертводавців, що склали пожертви під час презентації в Ню Йорку Австралійського тому ЕУД, що відбулася 24-го лютого 1996 р. і після, що відгукнулися на заклик Збіркового Комітету ЕУД і переслали свої пожертви на адресу НТШ в Ню Йорку до 3-го липня 1996 р.

	25,000.00 дол.	(деклярувала 50,000.00 дол.) Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Ню Йорку;
	5,000.00	(деклярувала 10,000.00 дол.) Федеральна Кредитова Кооператива СУМА у Йонкерсі;
	1,000.00	мгр Володимир і Христина Баранецький;
	1,000.00	інж. Ігор і Рома Гайда;
	1,000.00	д-р Теодор Б. Залуцький;
	1,000.00	д-р Ярослав й Ірина Моцюк;
	1,000.00	мгр Володимир й Анна Рак;
	1,000.00	Володимир й Ольга Скоцень;
	1,000.00	Михайло і Софія Ступка;
	500.00	інж. Микола і Зірка Галів;
	500.00	Володимир й Уляна Дячук;
	500.00	інж. Євген і Євгенія Івашків;
	500.00	д-р Лев і д-р Таїса Івашків;
	500.00	Софія Кудрик;
	500.00	Стефанія й Осип Порайко;
	500.00	д-р Мирослав і Люба Прокоп;
	500.00	д-р Юрій Руденський;
	500.00	„Самопоміч" Кредитова Кооператива у Гартфорді;
	500.00	д-р Іван і Стефанія Сєрант;
	500.00	Український Спортовий Клюб у Ню Йорку;
	450.00	Борис Галаган;
по	250.00	д-р Осип Данко, Союз Українців Католиків „Провидіння", Українська Федеральна Кредитова Кооператива у Рочестері;
по	200.00	д-р Ярослав Бернадин, Адріян і Лариса Долинський, Марія Робак, д-р Ярослав Рожанковський, проф. Іван Самійленко;
по	100.00	Марія Андрусяк у пам'ять мужа бл. п. д-ра Іллі Андрусяка, інж. Володимир і Катерина Воловодюк, Ярослав й Ольга Городецький, проф. Петро і Леся Гой, д-р Павло й Ірина Джуль, д-р Микола Дейчаківський, Ярослав Дужий, Василь й Ірина Іванчишин, д-р Василь Калинович, Марія Каплиста, Дмитро й Стефанія Косович, Михайло Костка, інж. Микола Курчак, Юрій й Ольга Левицький, Адам Лісікевич, Мирослав Мац, Володимира Мацюрак, мгр Олекса і Марія Мотиль, Антон Мулик, Іван Павлічка, проф. Адвентина Піанків, проф. Орест Попович, Олена Процюк, Люба Сілецька у пам'ять мужа бл. п. д-ра Богдана Сілецького, д-р Роман Сосенко, Василь Сосяк, д-р Ірина Г. Срібна, Роман Стефанюк, д-р Ярослав Сидорак, Товариство Сеньйорів, інж. Ярослав і Катруся Червоняк, Іван Чернявський, Юрій і Марія Штогрин, Рома Шуган, д-р Михайло і Роксоляна Яримович;
	75.00	д-р Лі і Леся Понятишин-Кейді;
	60.00	проф. Петро Одарченко;
по	50.00	Роман й Анна Байлак, Юрій Галущинський, Марія Душник, маестро Владислав Клех, Микола Корінець, Юліян Котляр, д-р Орест Козіцький, д-р Іван Лозинський, проф. Теодор Мацьків , Орест і Святослава Менцінський, Мирослава Мирошниченко, Ярослав Мігайчук, д-р Леонід Мостович, Т. і А. Островський, д-р Володимир Шкільник, Стефанія Семущак, д-р Юрій Свищук, д-р Любомир і Марія Явний;
по	30.00	Іван Бережницький і Маріянна Чайківська, о. диякон Юрій Малаховський, Олена Несіна, Надія Попель, Марія Савицька;
по	25.00	інж. Ярослав і Надія Бігун, Ізидора Боярська, Любомир Гевко, Катерина Гончарів, д-р Юрій Ісаїв, Орест й Оксана Кузьма, д-ри Кузьмович, Мотря й Евстахія Мілянич, Анна Натина, Осип і Надія Німилович, Марія Підгородецька, Михайло і Стефанія Рудик, Олег Склепкович, Лев Стеткевич, Яким й Аліс Тенюх;
по	20.00	Володимир і Людмила Безсонів, Александер Бісик, Стефан Бойко, інж. Любомир Калинич, Олена Качала, Микола Кузик, Ігор Мухин, Любомира Огаренко, Емілія Проціньська, В. і Д. Рудакевич, Пилип і Тетяна Трач, Д. Богдан Чопик;
по	15.00	Іван Безубяк, Ярослав й Іванна Клим, Богдан Козак, Левко Майстренко;
по	10.00	д-р Юрій Савицький, Юлія Лоневська, Олег Веселовський, д-р Олег Мирослав Волянський, Роман Гац, Станислав Ґац, Семен Дорощак.

Щиро дякуємо жертводавцям, які зрозуміли важливість Енциклопедії Української Діяспори і відгукнулись на наш заклик. Серед відгуків є також зворушливі, які дають надію, що заплянований проєкт можна буде успішно здійснити. До таких зворушливих відгуків слід назвати наші фінансові установи, якими є: Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку і Федеральна Кредитова Кооператива СУМА у Йонкерсі, яким висловлюємо особливу подяку. З поданого списка жертводавців виразно видно, що ми ще далеко стоїмо від суми наміченого бюджету, біля 300,000.00 дол. Чекаємо наших чергових жертводавців, яких надрукуємо у наступному списку.

КАНЦЕЛЯРІЯ ЗБІРКОВОГО КОМІТЕТУ

„Упівці“ в Пармі передають естафету в молоді руки

У Клівленді-Пармі вже довгі літа існує Відділ колишніх воїнів УПА ім. ген. Тараса Чупринки. Головою є Іван Оліяр, „Кум”, колишній старшина УПА і господарський референт 3-го району „Холодний Яр” в Україні. І. Оліяр був ініціятором будови пам'ятника воїнам УПА, на „упівськім цвинтарику”, який знаходиться в південно-західній частині українського католицького кладовища при церкві Св. Андрея в Пармі. Також за старанням Відділу Товариства Колишніх Воїнів УПА в Клівленді-Пармі та громадського комітету, в притворі церкви Св. Андрея в Пармі, вмуровано ґранітну пропам'ятну таблицю військового штабу УПА. Парохом цієї церкви від 1972 року є о. шамбелян Лев Тимків. Посвячення пам'ятника та „цвинтарика“ заверше-но 14-го жовтня 1982 ро-ку у свято Покрови, пат-ронки українського вій-ська та в 40-ліття пос-тання УПА (1942), а про-пам'ятної таблиці, 21-го жовтня 1984 року, в 40-річчя створення Українсь-кої Головної Визвольної Ради (1944). Таблицю по-святив Владика Роберт Москаль, Екзарх Епархії Св. Йосафата в Пармі, Огайо, з участю духовен-ства обох віроісповідань. Промотором усіх цих акцій та керівником їх здійснення і технічного переведення посвячення, зібрання знімок та оформлення цікавого історичного альбому був голова відділу УПА в Клівленді-Пармі І. Оліяр-„Кум”. Він також подбав про збереження архіву документів обох громадських Комітетів в Українському Музеї в Стемфорді. Відділ колишніх воїнів УПА в Клівленді-Пармі начисляв 20 членів, але багато з них вже відійшли у засвіти. Текст пропам'ятної таблиці уложив інж. Степан Ґоляш з Чикаґо-„Мар”, мистецьке оформлення зробив Володимир Беднарський з Торонто, Канада, а технічну роботу виконала фірма: „Смит Монюмент” з Торонто.

Сидять члени Управи Відділу УПА в Клівленді-Пармі. Стоять члени Управи Молодого комітету.

Фотографував Адам Мішталь з Клівленду. Пам'ятником, упівською частиною цвинтаря та пропам'ятною таблицею опікується Комітет опіки, якого головою є І. Оліяр. До Управи Т-ва Колишніх Вояків УПА, ім. ген. Тараса Чупринки в Клівленді-Пармі входять: Іван Оліяр-„Кум” — голова, Маріян Охрін-„Вільховий” — заступник голови, Тарас Бурий-„Буркун” — секретар, Ілько Швець-„Бистрий” — скарбник, Михайло Моцьо-„Коник” — організаційний референт і Теодор Колосівський-„Коваленко” — член. Маючи на увазі продовження духового ланцюга поколінь та збереження духових і фізичних атрибутів пов'язаних з діяльністю УПА та її ідеями, Відділ УПА в Клівленді-Пармі заініцював створення Молодого комітету, переважно з дітей бувших воянів УПА, які б, коли зайде потреба, перебрали естафету від старших. 21-го квітня 1996 року в 2:00 год. по полудні зібралося в домівці „Верховини”, в Пармі 13 молодих людей та шість колишніх упівців і вибрано Управу Молодого комітету: Ігор Оліяр — голова, Ірка Голик — заступник голови, Роман Швець — секретар, Богдан Дмитрук — скарбник і трьох прапороносців — Володимира Данка, Тараса Швеця і Юрка Охріна. Визначено обов'язки і відповідальності Молодого комітету у майбутньому, взяти на себе повну відповідальність за збереження і опіку над пам'ятником, „упівським цвинтариком” пропам'ятною таблицею і архівом. Дальшими обов'язками Молодого комітету буде, під час річниць та на Зелені Свята віддавати честь тим, що полягли за Волю України. Покищо члени Молодого комітету будуть спостерігачами праці та діяльности старших. Висловлено думки, аби не тільки обмежуватися до вищезгаданих обов'язків, але поширювати їх, і активно включатися у моральну та матеріяльну допомогу Україні, проводити там ус-відомлюючу працю, передовсім серед молодого покоління: вказувати на демократичний спосіб правління, а зокрема стреміти до єдности. Ми повинні бути тепер тими модерними амбасадорами, які в часах нових наукових метод та комп'ютерів, і в модерний спосіб старатися уздоровити відносини в Україні. Ми повинні активізуватися говорять молоді — в житті громади та помогти молодечим організаціям відродитися. На наступні сходини є вже нові думки для оживлення цього Молодого комітету. Як бачимо з вищесказаного, то Відділ колишніх воїнів УПА в Клівленді-Пармі має успіхи своєї праці та стоїть на живчику українського життя в Клівленді-Пармі. Відділ УПА в Клівленді-Пармі також співпрацює з різними організаціями та установами, без огляду на релігійні чи політичні переконання. Треба побажати Відділові УПА, ім. ген. Тараса Чупринки, в Клівленді-Пармі ще багато здоров'я і витривалости, а молодим палкого патріотичного духу, яким горіли серця їхніх батьків — любови до України та прив'язання до рідного кореня, традицій і мови. Щасти Боже в продуктивній праці для добра Бога і України!

Д-р Володимир Боднар

Церковні ієрархи посвятять собор у Пармі

В суботу й неділю, 20-го й 21-го липня ц. р. два Єпископи Української Православної Церкви очолять урочистість посвячення недавно відновленого українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо.

В суботу, 20-го липня, в 6-ій год. вечора, Митрополит Константин й Архиєпископ Антоній з участю священиків собору св. Володимира й запрошених священослужителів започаткують урочистість відслуженням Вечірні. Після Вечірні відслужиться поминальна Панахида за усопших священослужителів, парафіян та жертводавців собору. Після цього у вестибюлі-притворі відбудеться відслонення пропам'ятної плити.

Урочистість неділі, 21-го липня, розпочнеться церковною процесією від будинків парафіяльних священиків до катедри, де посвячення нових ікон попередить Архиєрейська Служба Божа, в якій братимуть участь два церковні хори. Після Служби Божої відбудеться прийняття в залі прафіяльного центру.

Чверть-мільйоновий проєкт здійснений завдяки жертвенности парафіян, складається з понад 20 ікон у вівтарі, середині-храмі вірних та притворі собору, як рівнож обширних декоративних прикрас та електричних устаткувань.

Іконорозписний проєкт був спроєктований і виконаний фірмою „Ікона студіо” в Клівленді.